

ETHIEK VOOR JURISTEN

MARCEL BECKER

Ethiek voor juristen

Boom

© 2021 Boom uitgevers Amsterdam

© 2021 Marcel Becker

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 j^o Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van artikel 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Ontwerp en verzorging omslag: Bas Smidt

Opmaak binnenwerk: Peter Tychon

ISBN 978 90 2443 431 2

NUR 730

www.boomfilosofie.nl

www.boomuitgeversamsterdam.nl

Inhoud

Voorwoord 7

- 1. Recht, ethiek en ethische theorieën 9**
  - Inleiding 9
  - 1. Kernbegrippen 10
  - 2. Recht en ethiek: een eerste onderscheid 14
  - 3. Recht en ethiek: klassieke posities 20

- 2. Ethische theorieën 31**
  - Inleiding 31
  - 1. De deugdethiek: Aristoteles 33
  - 2. De plichtsethiek van Immanuel Kant 37
  - 3. Het utilisme 44
  - 4. De verhouding tussen de theorieën 51
  - 5. Beroepsethiek voor juristen 52

- 3. Ethiek in de rechterlijke oordeelsvorming 55**
  - 1. De nood aan ethiek 55
  - 2. De rechter als mens 57
  - 3. Bedrijfsmatig werken 63
  - 4. Kernwaarden van rechters 67

- 4. Beroepsethiek van de advocaat 79**
  - Inleiding 79
  - 1. Publiek vertrouwen 80
  - 2. De rol van de advocaat 81
  - 3. De kernwaarden van de advocatuur 90

5. Integriteit: het Openbaar Ministerie als voorbeeld 105

Inleiding 105

1. De zware last van het begrip ‘integriteit’ 106

2. Integriteitseisen vanuit deugdedisch perspectief 110

3. Integriteit als deugd 112

4. Tot slot 120

6. Digitalisering in het recht 123

Inleiding 123

1. De jurist als professional 124

2. De machinerevolutie 126

3. Ethische uitdagingen 129

4. Beperkingen van algoritmen 138

Tot slot: verleidingen en alertheid 151

Noten 155

Literatuur 175